

Súčanský

ELASTIK

Noviny obce Horná Súča - ročník III. - číslo 4 - december 1997 - cena 2 koruny

PF
.98

Čas pokoja, lásky, ale aj bilancovania

Znovu sa blížia Vianoce, sviatky pokoja, lásky, dobroty a ľudskej spolupatričnosti. Po nich nás čaká záver kalendárneho roka a príchod nového roku 1998.

Každý z nás začína v tomto období bilancovať. Terajší rok sa pomaly ubera a my hodnotíme, čo sa v ňom vydarilo, čo mohlo byť lepšie, čo sme nestačili urobiť.

Nech už bol odchádzajúci rok pre každého z nás iný, na jedno by sme nemali zabudnúť - ako sme si po celý rok vzájomne (viac, či menej) pomáhali. Nemali by sme si nepovísmút a oceňiť prácu iných.

Dovoľte, aby som touto formou vyjadril svoje úprimné podakovanie všetkým vám, spoluobčanom, za účasť na zveladovaní našej obce.

Ďakujem poslancom obecného zastupiteľstva (OZ) a členom jednotlivých komisií za ich prácu, podnetné návrhy a za skutočnú snahu viesť do riadenia obce spoluprácu, toleranciu a ľudský prístup.

Ďakujem pracovníkom obecného úradu za výborné plnenie si pracovných povinností a za dobrý prístup k občanom.

Ďakujem všetkým občanom, ktorí pracovali v oblasti kultúry, športu a školstva za výborné výsledky a za peknú reprezentáciu obce.

Podakovanie za dobrú spoluprácu patrí i všetkým podnikateľom v našej obci.

Zvlášť chcem podakovať vdp. farárovi Hluzákovi za jeho iniciatívu a hodnotné nápady pri zveladovaní obce a za jeho veľkú snahu a obrovskú prácu na poli duchovnom pre všetkých našich občanov.

Vinšujem všetkým malým, mladým, starším aj tým najstarším šťastné a požehnané vianočné sviatky.

Do nového roku 1998 vám všetkým želám spokojnosť v rodinách, zdravie, vela duševných a telesných sil pri prekonávaní prekážok a vela svornosti v celej našej obci.

Zo starého ľudového vinšu si vyberte čo vám "pasuje":

Ja vám vinšujem a zo srdca prajem:

**vše dobrého zdaru,
chlapom dobrú Maru
a čižmárom sáru.**

Pekárom múky,

voliarom drúky,

učiteľom školy

a gázdom dvory.

Kupcom sklepy,

mlatcom cepy,

zbojníkom zlata,

cestárom blata.

Robotníkom robotu

a žobrákom žobrotu.

Vojačikom chleba

a všetko, čo treba.

**Prajem Vám šťastia a zdravia stáleho,
aby ste nemali "pudilára" prázdnego.**

Váš starosta

Oznamy obce

● Obecný úrad (OcÚ) vyzýva občanov, aby si splnili všetky záväzky voči OcÚ, týkajúce sa:

- dane z nehnuteľnosti a ostatných poplatkov (vývoz odpadu, poplatok za psa, za vodu, za plynovú prípojku)

Občanom, ktorí nebudú mať splnené povinnosti voči obci, nebude OcÚ vychádzať v ústrety pri vybavovaní ich záležitostí.

Každý občan je povinný nahlásiť zmeny užívaní nehnuteľnosti v rámci daňového priznania (rôzne drobné stavby, prípojky na obecný vodovod, priznať poplatok za psa, vlastníctvo pozemku a pod.)

● Starosta obce upozorňuje občanov, účastníkov plynofikácie, že príspevok na plynofikáciu vo výške 1.500,- Sk je povinný zaplatiť každý účastník i v tom prípade, že nemá samostatnú prípojku z hlavného potrubia. To znamená, že ak z jednej prípojky sú napojení viacerí účastníci, každý z nich zaplatí poplatok vo výške 1.500,- Sk.

Stavebné povolenie potrebné na plynofikáciu rodinného domu vybavuje OcÚ v Hornej Súči. Správny poplatok 300,- Sk sa uhrádza v hotovosti v pokladni OcÚ, alebo poštovou poukážkou, ale nie kolkou známkou, ako dotrera.

Viete, že...

✓ na jednorázovom kurze "Aranžovanie kvetov" ku Dňu zosnulých sa stretlo 18 žien.

✓ v 3. štvrtku sa narodilo najviac detí, 6 dievčat a 7 chlapcov.

✓ mesto Nemšová zorganizovalo v Bratislave dňa 21. novembra 1997 stretnutie rodákov z obcí: Horné Srnie, Borčice, Nemšová, Sklaka n/V, Hrabovka, Horná a Dolná Súča. Tohto stretnutia sa zúčastnili niektorí poslanci z našej obce a naši rodáci žijúci v Bratislave. Stretnutie obohatila svojím vystúpením aj pani Eva Kristínová, rodáčka z Nemšovej, prednesom básne "Neháňte ľud môj".

INZERCIA

● Predám nábytkovú zostavu vhodnú aj do študentskej izby, drevo-mahagón, knižnica, polica po televízor, 4 zásuvky, vitrínová polička - v celku - dĺžka 3,5 m, výška 2,30 m. Informácia: Štefan Podolák, č.d. 299, tel.: 531 552, 411 484

Kto bude stredobodom?

Adventný veniec, či kalendár nám zdôrazňujú bližiace sa Vianoce. Tie, ktoré sú sviatkami pokoja, radosti, jednoty, vdačnosti, úcty... sú opäť sancou, ktorú je treba aj premeniť. Ved prežiť dni pokoja, radosti, dojatia, vzájomného porozumenia, tolerancie je krásne, ale málo. Je dôležité Vianoce vrátiť do každodenného života. To vtedy, ak do života opäť príjmeme Boha. Kto bude teda stredobodom tohtoročných Vianoc? Kto, alebo čo je stredobodom môjho života?

Reinhold Stecher hovorí o zážitku Vianoc na "kočku". V istom dome vedla stromčeka si postavili veľké jasličky. V dome žila i mačka, ktorej sa podarilo preklíznuť do izby. Keď hľadala príjemné miesto na spanie, narazila na betlehemsú maštaľ. Bez váhania odpratila svätú rodinu, vola i oslíka a uložila sa na "sväté" miesto. Ráno mali domáci zážitok. Mačka v jasliach, nad ňou anjeli držali nápis: Sláva Bohu na výsostiah! Táto príhoda je veľmi poučná. Aj my môžeme prežiť Vianoce na "kočku". Teda kto alebo čo bude stredobodom našich tohtoročných Vianoc? Nebudú iba oprášením prastarých zvykov, tradícií? Ostalo nám i niečo z podstaty viery, ktorá robí Vianoce tým, čím sú? Ak v srdci nedokážeme vziať vďaku Bohu za to, že to myslí s nami dobre, Vianoce sú nám na "kočku". Ak

medzi nami bude nadalej zotrvať hnev, nenávist, osočovanie, potom anjeli s nápisom "Pokoj ľuďom...", budú iba ako demonštranti. Jasličky nie sú ani symbolom imania, ale darovania. Bolo by zlé, keby sme sa uspokojili iba s tým, aké darčeky dostaneme, čo bude na našom stole. Nebo sa cez Vianoce daruje Zemi, pastieri a mudrci prinášajú nebu dary Zeme.

Srdečne pozývam všetkých ľudí dobrej vôle na stretnutie s Ježišom Kristom. To nielen počas Vianoc prežívame duchovnú prípravu na jubilejný rok 2000. Tá nás vedie k poznávaniu Ježiša, ale i k budovaniu nášho farského spoločenstva. Tak môžeme byť prínosom pre obec, národ i celú Cirkev.

Prajem vám všetkým, detom, dospelým, chorým i hostom v našej farnosti požehnané Vianoce. Nech vás dobrovitý Boh obdarí zdravím tela i duše, pokojom, svornosťou v rodinách, susedstvách. Nech dobrovitý Boh sprevádzza vaše kroky i v novom roku 1998.

Toto cestou chcem podakovať a vyslovíť Pán Boh zaplatiť všetkým vám, ktorí ste sa akokoľvek zaslúžili o skrášlenie a pozdvihnutie našej farnosti, či v duchovnej oblasti, alebo pri zveladovaní nášho kostola, ale i v akejkoľvek bratskej službe blíznym.

Peter Hluzák, spr. farnosti

Z činnosti ZPOZ-u

Jubilanti
Chupáčovi

Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ) pri obecnom úrade v našej obci zorganizoval oslavu desiatich výročí zlatej svadby, ktoré oslavili naši sľubobčania:

- * Alojz Mikušinec s manž. Viktória
- * Cyril Chupáč s manž. Johanou
- * Michal Biras s manž. Júliou
- * Imrich Michalec s manž. Helenou
- * Albert Buček s manž. Margitou
- * Augustín Švajdleník s manž. Johanou
- * Augustín Biras s manž. Ludmilou
- * Jozef Lenoško s manž. Angelou
- * Kamil Oláš s manž. Ludmilou
- * Jozef Gaží s manž. Júliou

Srdečne blahoželáme!

Zmeny v sociálnej oblasti

Národná rada SR (NR SR) na 33. schôdze v októbri 1997 schválila novelu Zákona o životnom minime. Podľa tohto zákona sa zvyšujú sumy považované za nevyhnutné na zabezpečenie základných životných potrieb občana a domácností.

Suma potrebná na zabezpečenie výživy a ostatných základných životných potrieb pre dieťa do 6 rokov bude 1250,- Sk mesačne, od 6 do 10 rokov 1400,- Sk, od 10 do 15 rokov 1630,- Sk, nad 15 rokov 1760,- Sk a u ostatných občanov 1630,- Sk.

Suma potrebná na zabezpečenie nevyhnutných nákladov na domácnosť je nasledovná: 780,- Sk mesačne, ak ide o jednotlivca, 1000,- Sk ak žijú v domácnosti dve osoby, 1230,- Sk ak žijú v domácnosti 3 alebo 4 osoby, 1360,- ak žije v domácnosti päť a viac osôb.

Vzor výpočtu príjmu a životného minima pre priznanie prídavkov na deti - nárok na prídavky na deti:

Príjem manžela:	50.252,-	<u>Nárok na rodinné prídavky:</u>	
Príjem manželky:	35.900,-	<u>pri neprevyšujúcom</u>	
Spolu:	86.152,-	<u>1,5 násobok živ. minima</u>	
% zárobok:	7.170,-		
<u>Zivotné minimum:</u>			
Rodičia:	3.260,-	0-6 rokov	630,- Sk
dieťa: 0-6 r.:	1.250,-	10-15 rokov	820,- Sk
dieťa: 6-10 r.:	0,-	15-26 rokov	880,- Sk
dieťa: 15-26 r.:	1760,-	Spolu:	2.330,- Sk
Domácnosť:	1.360,-	<u>pri prevyšujúcom 1,5</u>	
		<u>a neprevyšujúcom</u>	
Živ. min. celkom	9.260,-	<u>2,2 násob. život.min.</u>	
1,5 násobok	13.890,-		
2,2 násobok živ. min.	20.372,-		
		0-6 rokov	420,- Sk
		10-15 rokov	470,- Sk
		15-26 rokov	590,- Sk
		Spolu:	1.480,- Sk

V legislatívnom procese postúpil aj návrh zákona o úprave dôchodkov priznaných v roku 1998. Poslanci schválili aj zvýšenie minimálnej mzdy z doterajších 2.700,- Sk mesačne na 3.000,- Sk mesačne.

Zvyšuje sa aj materský príspevok dňom 1. novembra 1997 na 2.739,- Sk.

M. Podoláková

LIPKA

Vianoce - sviatky lásky

Kam kráčaš, čo je tvojim cieľom?

To by mala byť dôležitá otázka pre každého človeka. G. Bossisová vo svojom denniku píše: "Vieš, že láska je jediným cieľom? Že všetko musí smerovať k nej? Aj nepatrna vec sa stane veľkou, keď vedie k láske. A veľmi dôležitá vec, ak nevedie k láske, nie je ničím."

Láska je teda ten cit, ktorý by nemal chýbať žiadnemu človeku. Lásku zobrazujú maliari a sochári, o láske spievajú speváci, pišu básnici a spisovatelia, o láske hrajú hudobníci. A predsa jej je akosi málo. Málo skutočnej, nezistnej lásky k bližným i k Bohu. Tej lásky, ktorá potichu, bez velkoleposti obdarúva, pomáha, utešuje, rozveseluje. Takej lásky, ktorá vie prepáčiť chyby, ospravedlniť prehrešky, dodať odvahu. Takáto láska akoby po špičkách opúšťala svet. Ludia majú plné ústa lásky, zdôvodňujú ľou všetko svoje konanie, ale ide len o jeden druh lásky - sebalásku. Chceme byť milovaní, ale nemilujeme iných; chceme bráť, ale nevieme sa rozdávať. Svetielko lásky, dobroty a priateľstva akoby v nás pohasinalo. Chladneme zvnútra.

Aby v nás toto teplé svetielko nezhaslo úplne, rozdúchajme po tieto sviatočné, vianočné dni svoj plamienok prejavmi skutočnej lásky k bližným, k tým, ktorí žijú s nami a okolo nás. Spomeňme si na myšlienku J.A.Komenského: "Boh zaiste chce, aby medzi nami bola namiesto násilia láska, miesto hádok prostota viery, miesto roztržiek spoločná znášanlivosť." Ak budeme okolo seba rozdávať skutočnú lásku, ani nás nenapadne zisťovať, či aj nás niekto obdarúva láskou. Ak nebudeme o láske iba hovoriť, ale budeme ľou naploň žiť, vela vecí okolo nás sa rozjasní, na svete začne byť svetlejšie a teplejšie.

Zamýšľajme sa pokojnejšie po tieto zimné dni nad pojmani - láska k bližným, porozumenie, úcta, uznanie, dobro. Sú to všetko hodnoty, ktoré sú prepotrebne pre našu dôstojnú ľudskú existenciu. Nevyvážia ich žiadne peniaze, žiadne majetok.

Možno nám k úvahám pomôže aj niekoľko múdrych myšlienok:

Láska, to je otvorenie sa pravde druhého človeka
- R. Guardini.

Trocha dobroty pre človeka znamená viac ako láska k ceľemu svetu
- R. Dehmel.

Všetko treba obetovať človeku. Len nie iných ľudí
- St. Jerzy Lec.

Najhoršou chorobou nie je malomocenstvo alebo tuberkulóza, ale vedomie, že som nikomu nepotrebný, nikým nemilovaný, všetkými opustený
- Matka Tereza.

Dobro konaj radšej okamžite, lebo by si si to mohol rozmyslieť. Zlo radšej nekonaj okamžite, lebo si to ešte môžeš rozmyslieť
- Mathias Claudius.

Vela ľudského tepla, dobroty a lásky po celý rok 1998 všetkým želá

Za ochotu a pomoc vám dakujeme.

Vedenie súboru a rodičia deti.

Lipka

Zo starej Súče

STRÁŠIDLÁ...

*Noc má svoju moc!
Kto sa boji, neobstojí.*

Priam môžeme závidieť starým otcom a materiam, tie krásne časy svetlonosov, vodníkov, vil, bosoriek... Časy, kedy celá noc bola ovládaná nadprirodzenými mocnosťami a kraj pod Krasínom sa nimi priam hemžil.

Nebolo tmaľšieho záikutia, hlbšej vody, kde by sa neboli vyskytli strášidlá. A tých miest bolo neúrekom: v Niestore, v Stráni pri krížiku, pod Roháčovcím, v Slatinskem jarku, pri Morskom oku, na Klúčovských vrškoch...

Niekteré sa tradovali z pokolenia na pokolenie, iné majú novší dátum. V minulosti v Hornej Súči by ste neboli našli človeka, čo by nebol v kontakte so strášidlom alebo nebol videl svetlonosa. Až vymoženosť techniky - elektrina - nás o to čaro pripravili.

Presúšanie peňazí sa prejavovalo zelenkastým svetlom. Mnohí sa tieto peniaze snažili vykopať, no málkedy so želateľným úspechom. Jedenkrát gazda Šimo spolu s rodinou videl toto svetielko a rozhadol sa konáť. Zobrali náčinie a hybaj kopat. Kopali celú noc. Nad ránom, keď poklad ľahali strhol sa huriavk, ako keby pastieri hnali dobytok na pašu. Veľmi sa prelakli a starý Šimo vrazil zahrešíl: "Koho to čerti nesú?" Poklad otažel a povraži sa pretrhli. Poklad spadol do jamy. Jamu zaliala voda a už nikdy sa ho nepodarilo vykopať. Aj keď ich niekto dostal, také peniaze neboli požehnané. Dotyčnému priniesli iba trápenie.

Vonní (vodníci) - V časoch, keď v Súči žili vodníci, bol tok rieky Súčanky celkom iný. Klukatila sa pomedzi hate, každý rok si vytvárala nové koryto, vyvrátené stromy a kamene vytvárali hlbočiny, kde sa vodníci radi zdržovali. Vonné sa zjavovali v najrozličnejších podobách - ako chlapec, muž... často mal aj podobu koňa. Poväčšine to boli podomoví obchodníci, drotári, sklenári, ktorí chceli nočný čas využiť na osvieženie a poprípade zbaviť šaty nečistôt a nevitánych hostí. A nato najlepšie poslúžila kryštálová voda Súčanky.

Neraz sa tito ľudia nechtiac natrvalo zapísali do myсли ľudí, hlavne žien, ktoré si museli privstať, aby stihli začiatok jarmoku v Trenčíne. Práve tieto ženy veľakrát videli vodníkov na širokej lágke v Niestore.

Príbeh, ktorý sa stal mládencovi z Trnávky opísem obširnejšie. Spomenutý mládenec sa vracal až nad ránom od frajerky z Dúbravy. Bol ukonaný a veru sa potešil, keď na Tomákovnej lúke uvidel mladé žriebä. Keďže nemalo ohľávku, odopol si remeň z nohavíc a tam si ho uviazal. Žriebä chvíľu poslúchalo, ale keď vošlo do rieky zmenilo sa na malého mužíka a ľahalo ho do tej najhlbšej. Mládenec sa prelakol, začal

hrešiť, preklínať mátohu, no nič nepomáhalo. Až povzdych "Matička Božia pomôž", mátohu odohnal.

Vonných vídalaj aj na jarmokoch. Boli ako ostatní jarmočníci, iba z kabane im neprestajne tiekla voda.

Smrf - Veľakrát ju videli driapačky obchádzat okolo domu nebožtka, pobeňávať po hroboch na cintoríne. Viera v smrt - bytosť sa v Súči tradovala dlhé časy. Až teraz, keď ľudia zomierajú v nemocniciach, akosi sa na to zabúda.

Vily - Kult týchto mátoh v Súči nebol rozšírený. Traduje sa iba ojedinelá správa, že jednu našli košci v Slatinskem jarku späť. Kde sa podela o tom sa mlčí.

Blud - boli to duše snubénic, ktoré zomreli v ohľáškovom období, na druhom svete nemali pokoja a hľadali si nahradu za strateného snúbencu.

Najčastejšie ich výskyt sa spomína na Klúčovských vrškoch, kde bludy kričali: "Pod, hybaj..." Jediným účinným prostriedkom proti bludu bolo, že volaný človek sa nesmel ozvať, ani dať znať, že ho to prekvapilo alebo, že sa zlakol. Účinným prostriedkom bola modlitba alebo posvätená vec - najčastejšie kúsok chlebíka. Jedenkrát sa mládenec len zo žartu zlakol. Vodilo ho celú noc, zodral papuče, prešiel až na Moravu. Ten žart ho stál mesačný pobyt v posteli, pokiaľ sa z neduha nedostal a nenadobudol predošlé sily.

"Nedokršcence" - duše nepokrstených malých detí, zafažené dedičným hriechom Adama a Evy sa ozývajú za mesačných nocí placom: "Daj mi cistú košielku, daj..." Mnohí nosili košielku na hrob. Asi to malo účinok, lebo plač už nepočút.

Svetlonos - najčastejšie strašidlo. Polia v Hlohovom sa nimi len tak hemžili. Povrávalo sa, že svetlonosy sú duše lakomcov, ktorí v noci presádzali medze. Tento druh činnosti museli prevádzkať aj po smrti a naprávňať krivdy, čo v živote spáchali. Stretnúť svetlonosa bola vec nanajvýš nebezpečná.

Raz sa vracal gazda z jarmoku, omeškal sa, lebo oldomáš bol dobrý a tak sa trochu pozabudol. Aby si skrátil cestu, pustil sa križom cez pole. Zaradoval sa, keď pred sebou videl svetlo, aspoň nemusel ísť sám. Príde bližšie a to nikoho, iba svetlo behalo z role na rolu. Veľmi sa zlakol a dal so do behu. Svetlo stále za ním kričalo - "Kde ju mám položiť, kde ju mám položiť?!" Chlap neodpovedal. Až keď bol pri chalupe povedal: "Bárs do r..." Svetlonos hodil medzu takou silou, že to pokazilo dvere.

Facky od Hava - v nočných hodinách sa neplatí zdržovať sa v Niestore, lebo vrah pochovaný zbojník Havo sedáva na hrobe a kto ho vyruší, toho riadne vyfacká.

Kultúrne drobničky

NEZABÚDAME ANI NA STARŠÍCH

V mesiaci októbre členky Komisie školstva, kultúry a športu pri OcÚ v našej obci spolu so starostom obce navštívili našich občanov v Domove dôchodcov v Skalke n/V a v Dolnej Súči. Nie je to po prvýkrát. Naši občania nás túžobne očakávali.

V Skalke n/V sú umiestnené len ženy a dve ženy. Vypočuli si program detí z MŠ našej obce a obdržali od OcÚ a MŠ darčeky a suveníry. Samozrejme nechýbali sladkosti a ovocie. Malý darček - malý slon - im má prinášať štastie.

V Dolnej Súči sú umiestnené len ženy (5). Z ich úst sme si vypočuli naliehavú prosbu o zriadanie takého zariadenia v našej obci. Slová chvály vyjadrili na personál Domova, na poskytovanú stravu, na okolité prostredie. Chýba im však to typické hornosúčanské prostredie, hoci i krátky pohľad na známy strom, cestu...

Z úst A. Seriša (niekdajšieho výborného muzikanta) sme si vypočuli prosbu (aby tam hrali i naši Súčania), v ktorej nás prosil o koncert niekto rej z našich hudieb v Domove dôchodcov v Skalke n/V. Pevne verím, že táto skromná požiadavka a zároveň i uznanie vysokej kvality našich muzikantov z úst pána Lojzka padne na úrodnú pôdu a bude realizovaná.

Nedeľa 10. novembra 1997 bola pre hornosúčanských dôchodcov - jubilantov sviatočná. Pod záštitou OcÚ sa v kultúrnom dome zišli obyvatelia našej obce, ktorí sa dožili viac ako 70 rokov.

Slová uznania, vdaky za vykonanú prácu, starostlivosť o rodinu z úst starostu obce Pavla Bilčíka v nejednom oku prítomného vyvolali slzu.

Clenka Jednoty dôchodcov z Trenčína taktiež pozdravila prítomných a odovzdala srdcne pozdravy od bývalej primárky v trenčianskej nemocnici MUDr. Kratinovej a prítomných vyzvala o založenie podobnej Jednoty dôchodcov aj v našej obci.

Spevácky zbor Zvonky (dôchodcovia z N.Mesta n/V) svojimi prekrásnymi, lúbivými piesňami a samozrejme i svojim prejavom zanechal v prítomných hlboký dojem.

V závere do tanca i na počúvanie hrala dychová hudba Chabovienka so svojimi sólistami. Vitalita našich dôchodcov sa prejavila v záujme o spev, tanec, ale i rečitáciu vlastnej tvorby Evy Orságovej. Nad obsahom jej básní sme sa všetci zamysleli, mladší sa usmievali, starší súhlasne polkyvali hlavami. Boli to slová na zamyslenie, niekedy plné bolesti, spomínania na mladost a zdravie.

Našim skôr narodeným želáme veľa zdravia, štastia, úcty a lásky v rodine a medzi svojimi najbližšími.

Anna Panáková

CESTUJEME

Do zahraničia s PAX-tourom

Krásne letné dni nás lákajú za slnkom, vodou, oddychom a mňa, vďaka jubileu, vylákali do Talianska. Poukaz na 6-dňový poznávací zájazd som obdržala od zamestnávateľa.

Hoci cesta "Karosou" nebola ľahká, ved' sme cestovali celkom 14 hodín s krátkymi prestávkami na odpočívadlach, predsa som za všetko vďačná.

V ranných hodinách sme pricesťovali do Florencie, kde sme si prehliadli mesto, katedrálu Santa Maria del Fiore, kostol S.Maria Novella a katedrálu S.Lorenza. Prešli sme sa mestom k Ponte Viecho a nábrežím rieky Arno.

Videli sme chrám sv. Kríža, v ktorom sú zobrazené výjavy od Danteho Alighieriho, Michelangelo, Orlandiho. Na námestí Piazza Signoria sme obdivovali antické sochy - únos Sabiniek, vľavo - Perzeus bije medúzu. Sú to sochy pohanských božstiev. Pri Neptúnevej fontáne od Anatiho nás sprievodca upozornil, že ide o hrubé opracovanie sôch (podľa kritikov). Renesančné paláce po stranach - významná tržnica, kde sa vo veľkom dojednávali obchody. Najvýznamnejšia budova - radnica. Palác rodu Medici je starým palácom s neskorogotickými oknami a múrmami z kamenných kvádrov. Obdivovali sme aj sochy Davida a Herkula, ktoré sú iba kópiami pôvodných diel. Na radnici sme našli aj nástennú fresku Bratislavského hradu a nápis "Pošoň" - čiže madarské mesto. Tu sme si uvedomili vlastnú identitu a svoju slovenskú národnosť. V uličke rodu Dante (du Rante) sme videli rodny dom Dante Alighieriho, v ktorom je teraz jeho múzeum.

V ulici Pančuškárov bývala obilná burza (krásna budova) - teraz kostol Orsel Michel. Prešli sme Dómskym námestím a námestím Republiky a dostali sme sa do florentského dómu Panny Márie Italiovej, ktorý bol postavený v 13. storočí a dobudovaný v 15. storočí. Je to dóm najväčšej nádhery (celý je obložený kameňom).

V blízkosti sa nachádza Campinola - 82 m vysoká zvonica a krstelnica sv. Jána Krstiteľa, kde bol po krstení aj Dante Alighieri. Priečelie a kupolu chrámu sv. Lorenza navrhlo Michelangelo. Vo vnútri chrámu je hrobka rodu Medici.

V Dominikánskom kostole sme obdivovali najhodnotnejšiu prívru priestorovú fresku a oltár z bieleho mramoru. Nachádza sa tu i viaceré fresiek novšieho dátumu s výjavmi zo starého i nového zákona.

Dopoludnia sme sa ubytovali v Ostii, v blízkosti Thyrhenského mora, kde sme sa kúpali a opalovali. Voda z nás zmyla všetku únavu. Tu sme spoznali, aký je rozdiel platených a neplatených pláží (čistota a vybavanie).

Vatikán - sídlo pápeža

Tvorí ho: Chrám sv. Petra, vatikánske hradby, pápežské záhrada, letné sídlo, titulárne baziliky, bu-

dovy na území Ríma prenajaté od Talianska. Má rozlohu 0,5 km² a 400 oficiálnych obyvateľov. Stát má zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc. Kúrie (krázy) majú ministerstvá, telesnú gardu, ktorú tvoria príslušníci švajčiarskej národnosti. Švajčiari ochránili na Anjelskom hrade pápeža, preto sú do dnešných čias prenajímaní do tejto služby. Podmienny pre prijatie do gardy sú velymi prísné. Uchádzač musí byť katolického vierovyznania, vek 19-25 rokov, slobodný, vysoký najmenej 178 cm a v službe musí zotrvať dva roky. Pri prijímaní musí byť príslušného biskupa priestav potvrdenie o svojej bezúhonnosti. Pápežská garda má 100 členov, má vlastné futbalové mužstvo a spevokol. Kostýmy pre pápežskú gardu navrhlo Michelangelo. Vatikán má právo raziť vlastné mince, ktoré majú platnosť iba vo Vatikáne. Inak sú raritou pre zberateľov. Vatikán má vlastné tlačiarne, ktoré vydávajú noviny, časopisy, má vlastný autopark, železničnú stanicu pre zásobovanie, pristávaciu plochu pre vrtuľníky.

Pápežský palác: apartmány, sekretariát, kancelárie jednotlivých pápežských kongregácií, vatikánsku knižnicu (neprístupná verejnosti - má milión kníh, 150 tis. rukopisov, rytiny a drevorezby).

Vo vatikánskych záhradách sú umiestnené dary od štátov (sochy, francúzska lurdská jaskyňa, mozaiková a reštaurátorská dielňa).

Audienčná sála: bola postavená v roku 1971 a pojme 6.300 sediacich alebo 13.000 stojacích ľudí. Na jasviku je socha žehnajúceho Krista. Socha je celé zariadenie tejto miestnosti je prevedená v modernom štýle.

Námestie: 340 m dlhé, 240 m široké, má tvar elipsy, vľavo aj vpravo sú kruhové kamene, v štyroch radoch stĺporadie, čo sa z diaľky javí ako jeden rad s 284 dórskymi stĺpmi a 88 piliermi.

Je tu umiestnený obelisk, ktorý pochádza z Egypta a stál v Kaligulovom cirkuse. Meria 25,5 m. Pri preprave bol obelisk obviazaný povrazmi a samotná preprava spočívala na ľažiach zvieratách a ludoch. Pri jeho preprave sa nesmel nikto zhovárať, avšak jeden z robotníkov zbadal, že jeden povraz je veľmi poškodený, skrikol a tak svojim činom zachránil obelisk, za čo bol dobre odmenený. Vedla obelisku sú umiestnené dve veľké a štyri malé fontány, dva veľké vodotrysky.

Chrám sv. Petra dal postaviť Silvester I. v 4. storočí n.l. nad hrobom sv. Petra. Je to pätfloorová bazilika,

ktorá bola vysvätená v roku 326. V roku 1506 sa začalo s výstavbou nového kostola v tvare rovnoramenného kríza a v roku 1547 Michelangelo navrhhol kopulu s pôdorysom v tvare latinského kríza (112 m široká a 44 m vysoká).

Audiencia u sv. Otca bola pre mňa nezabudnuteľným zážitkom. To sa nedá opísať, to musí človek zažiť.

RÍM

(Caput mundi - hlava sveta)

Mesto na svojich pahorkoch spôsobuje monumentálnosť historického centra s antickými ruinami, veľkými bazilikami, renesančnými palácmi, barokovými námestiami.

Forum romanum

Nachádza sa medzi Palatinom, Kapitolom a Esguilinom. Z hlavných pamiatok nás sprievodca upozornil na Oblúk Septima Severa (čestný oblúk s troma priechodmi a reliéfmi oslavujúcimi víťazstvo nad Arabmi) a slávnu rečnícku tribúnu. Smerom ku Kapitolu sa nachádza Saturnov chrám s ôsmimi iónskymi žulovými stĺpmi, Vespazianov chrám.

Videli sme aj cisárské fóra - forum Cézaro, Trajanovo. Trajanov stĺp je vysoký 38 m a sú na ňom vytesané reliéfy približne v dĺžke 200 m, ktoré zobrazujú 2.500 postáv.

V úzase sme stáli nad Koloseom, Flaviovým amfiteátrom.

Zmienku si zaslúži aj pahorok Palatinum, ktorý Rimania označujú za miesto založenia Ríma Romulom.

Pahorok Capitol - bol akropolom antického Ríma. Zostal vždy politickým centrom mesta. Výstavbu Capitolu navrhlo Michelangelo. Uprostred námestia sa nachádza Michelangelov podstavec s prekrásnou sochou cisára Marca Aurélia. Oproti pahorku sme obdivovali vilu Sofii Lorenovej.

Pri našej namáhavnej púti sme si oddýchli pri fontáne Di Trevi a po kochali sme sa okolitou prekrásnou architektúrou.

Jedným z najfrekventovanejších miest sú aj španielske schody, na ktorých sedelo a besedovalo veľa mladých ľudí.

Južné Taliansko

Táto oblasť je známa svojou sopečnou činnosťou (sopka Vezuv, ktorá bola naposledy aktívna v roku 1980). Táto časť je najosídlenejšia a povráva sa, že tu sídlil Odyseus a zalúbil sa do tohto kraja.

V 8. storočí tu vznikla grécka kolónia a od 6. storočia tu panovali Etruskovia.

Neapol

Toto mesto vzniklo z dvoch osád. Panoval tu rod Anju a rod Aragonský. V Neapoli je sídlo univerzity, arcibiskupstva a je to veľké významné letovisko.

Ostrov Capri - to je neopisateľná krása. Má 12 tis. obyvateľov, ktorí žijú na rozlohe 10 km². Vedú sem lodné linky zo Sorenta. Vápencové útvary ostrova siahajú do výšky 590 m, ostrov je 6 km dlhý a 2 km

široký. Nachádzajú sa na ňom dve mestá Capri a Ana Capri. Tento ostrov má bohatú história a vzácné prírodné pamiatky. V Európe existujú iba dve belasé jaskyne, z toho jedna je práve na tomto ostrove a druhá na ostrove Elba. Cesta lodou zo Sorenta na ostrov Capri trvá 40 minút.

Benátky

nevesta mora, kráľovná Jadranu

Mesto leží v nadmorskej výške 1 m a má 330 tis. obyvateľov. Celé mesto sa postupne ponára do mora. V blízkosti mesta sa nachádza lagúna s tridsaťimi ostrovmi. V meste sa nachádza 400 km mostov, 15 tis. domov na koloch a sú prístupné iba z kanálov. Dopravu zabezpečujú lode, člny, gondoly so spievajúcimi a hrajúcimi gondoliarmi.

Najväčší rozkvet mesta bol v 15.-16. storočí. V dnešnej dobe je významné spracovávaním hodvábu.

Ponte di Rinaldo

Tento honosný most, od ktorého trasa vedie na námestie sv. Marka (najväčšia obchodná tepna mesta) je pýchou Benátok.

Bohatstvo nazhromaždené pod níkovoušou obchodníkov, medzi ktorími bol aj Marco Polo, viedli k stavbe elegantných palácov množstva kostolov a kláštorov, z ktorých je nutné spomenúť baziliku sv. Marka. V roku 828 boli z egyptskej Alexandrie do Benátok prevezené telesné pozostatky evenjelistu Marka. Pri tejto priležitosti bolo rozhodnuté postaviť chrám hodný takejto relikvie.

Dóžov palác

Je to stavba mimoriadnej elegancie a ľahkosti. S touto budovou väzničnou spája most vzdychov. Išlo o bolestné vzdychy odsúdenov, ktorí sa pri prechode mostom pozerali naposledy na Benátky z malých okienok stavby.

Plavba lodou po hlavnom kanáli nám dopriala vychutnaf si krásu výstavby tohto mesta a zamyslieť sa nad umom ľadu, ktorý vytvoril takisto nápaditú a neopakovateľnú krásu.

Unavení, ale plní nezabudnuteľných dojmov sme sa vrácali napäť domov. Po oboch stranách cestia sa rozprestierali Alpy, ktorých masívy pripomínali strieborné vrchy, na ktorých rastú ihličnané, listnaté stromy. Na talianskej strane sme zaregistrovali 19 tunelov, na rakúskej 14. Nezvyčajné pre mňa bolo i to, že pri prechode hranic nás v Taliansku nekontrolovali colnici, ale pomerne často sme registrovali mytne stanovištia, ktoré sme nemohli opustiť bez poplatkov. Nezabudnuteľným zostáva i pocit strachu, ktorý nás sprevádzal počas celej návštevy Talianska, vďaka nepríjemnému zážitku po príhode do jedného hotelu, kde sme boli ubytovaní.

Bola som šťastná, že som sa zdravá vrátila domov (aj pre tú udalosť, ktorá ma pomerne vyplakala). Pevne dúfam, že sa mi ešte podarí navštíviť večné mesto Rím.

A.P.

Kultúrne drobničky

Hrnčeky starých materí

V dňoch 20. - 27. októbra 1997 bola v zasadačke kultúrneho domu pozoruhodná výstava nazvaná "Hrnčeky starých materí". Táto výstava je súčasťou unikátnej súkromnej zbierky známeho slovenského zberateľa p. Jozefa Polláka z N.Mesta n/V. Počas týchto dní mali občania, ale najmä žiaci ZŠ Michala Rešetku a MŠ možnosť vidieť túto výstavu. Detom sa najviac páčili reliéfne hrnčeky, hrnčeky s detskými, náboženskými motívmi a "veselé hrnčeky", v ktorých sa kedysi predávala horčica. Pozornosť upútali tiež dva hrnčeky, ktorých ušká boli v tvaru vtáčika a mačky.

Dospelých medzi iným zaujala kolekcia viedenských hrnčekov, hrnčeky s ovocnými a náboženskými motívmi a kolekcia hrnčekov s výjavmi jednotlivých dejstiev opery Predaná nevesta od Bedřicha Smetanu. Ďalej to boli hrnčeky s motívmi pozdravov z rôznych, najmä kúpeľných miest.

Výstavu navštívilo spolu viac ako 400 ľudí.

Veľká časť návštěvníkov skonštatovala, že sa uchovala jedinenčná zbierka, ktorá dokumentuje vkus, zmysel pre krásu a farebnú zladenosť našich predkov. A to i na takej prozaickej drobnosti z domácnosti, akou je hrnček či šálka

Piesne, moje piesne

Pod týmto názvom usporiadalo Trenčianske osvetové stredisko v spolupráci s OcÚ a Rímsko-katolíckym fariským úradom v našej obci festival speváckych zborov troch okresov Trenčianskeho kraja. Zúčastnilo sa ho osem speváckych zborov: dievčenský spevácy zbor RADOST z Myavy, spevácy zbor ZVONKY pri Klube dôchodcov v N.Meste n/V, spevácy zbor VZDUCHOTECHNIKA z N.Mesta n/V, cirkevná SCHOLA prepozitúry Panny Márie pri Rímsko-katolíckom fariskom úrade v N.Meste n/V, SPEVÁCKY ZBOR z Trenčína, FARSKÝ SPEVOKOL z Dolnej Súče a domáce spevácke zbytory HORNOSÚČAN a AVE MÁRIA.

Po úvodnom príhovore festival otvoril spevácy zbor HORNOSÚČAN hymnickou skladbou "Aká si mi krásna".

Potom sa už rozbehol program, ktorý mali pripravený jednotlivé spevácke zbytory.

Každý zbor obohatil program niečim osobitým. Najväčší obdiv zožal SPEVÁCKY ZBOR z Trenčína. Festival ukončili tri zbytory chrámovými skladbami "Bože čos' rácil" a "Staroslovensky otčenáš."

Nevšedné popoludnie v našom kostole bolo naplnené krásnym duchovným a umeleckým zážitkom.

Vianočné tradície a jedlá z rýb

Šťastie a neštastie v poverách

K tradičným vianočným rybám patrí kapor, aj keď v minulosti to tak nebolo. Všeobecne sa mäso z údených rýb pokladalo za veľmi dobré a chutné. Najčastejšie sa jedlo s varenou sudovou kapustou, najlepšie však bolo do kapustnice. Ryba s kapustnicou, napríklad údená podustva patrila do štedrovečerného jedálneho lístka.

Na Štedrý večer za varenou pálenou prišla na stôl kapustnica a v nej sušené hríby, ako hlavné jedlo. Na Horehroní nalovené ryby navliekali na drôt a údili, najčastejšie pred Vianocami. Počas nich ich predávali uvarené s hríbami.

Na východnom Slovensku ryby nasolili, potom pouvázovali na povraz a taktiež zavesili do dymu.

V niektorých častiach Slovenska boli povery spojené s pletením sietí. Pletené siete nesmeli dievčatá prekročiť, lebo by mohli priniesť neštastie a zle by sa do nich chytalo. Na Štedrý deň pred východom slnka dievča, ktoré nemalo ešte sedem rokov, napriadio nite. Potom ich naviazali na siete, aby bol lov úspešný. Hotové siete pokropili svätenou vodou. Na Štedrý večer ich natreli vianočným medom, aby sa do nich dobre chytalo.

Roztlčené kosti zo štedrovečerných rýb používali na liečenie dobytka a chvostami si pretierali oči, aby ich mali po celý rok zdravé. Na lov si rybári brali cesnak, aby sa pri love neutopili.

M.Č.

Vianočné pranostiky

- Biele Vianoce, zelená Velká noc.
- Ked je hus na Vianoce v blate, Jozef bude na lade.
- Aký je čas na vianočný deň, taký má byť aj budúci január.
- Lahodný a teplý čas na Vianoce znamená dlhé trvanie zimy.
- Lepšie Vianoce treskúce ako tečúce.
- Ak je na Štedrý deň jasný východ slnka, urodí sa jarné obilie.
- Ak na Štedrý deň svieti od deviatej na oblohe slnko, bude krásne počasie na žatvu a sená.
- Na Štedrý deň hviezdičky, ponesú vajíčka sliepočky.
- Ak je na Štedrý deň vietor, bude malá úroda.
- Štedrý večer jasný, každému je milý, dá vraj Pán Boh vína, požehná v obilí.
- Ked je na Štedrý deň na nebi veľa hviezd, bude veľa zemiakov.
- Ak padá na Štedrý deň sneh, urodí sa veľa vína.
- Tvrdo a jasno na Štedrý deň, urodí sa veľa hrachu.
- Do Vianoc niet hladu ani zimy.
- Ked Vianoce obielia stromy snehom, jar ich posype kvetmi.
- Tmavým Vianociam a piateľskému koláču sa nikdy netes.
- Ak svieti na koledu v noci mesiac, bude v stodole veľa obilia.
- Ak na svätého Štefana svieti slnko, bude drahé ovocie.
- Na svätého Štefana každá sa má za pána.
- Ked dvadsiateho piateho svieti slnko len toľko, čo gazda kone ošíruje, bude dobrá úroda zemiakov.

M.Č.

Staré vianočné obyčaje

Opäť sú tu Vianoce, nádherné sviatky, ktoré na každého bez rozdielu veku, už od najútlejšej mladosti pôsobia mocným nezabudnuteľným dojmom. Sú tu radostné sviatky, okolo ktorých akoby sa boli sústredili tie najvšemožnejšie obyčaje, ktoré dnes už pomaly "vymierajú". Vo väčšine prípadov išlo v nich o silnú vieru v moc svätovéčera, či svätej noci a o krásne symboly, prenášané z pokolenia na pokolenie. A hoci azda vyrástli z povier, nik sa nepozera na tie milé vianočné obyčaje ako na povery, ale "siahá" po nich, i keď čoraz menej, z tradičnej zvyklosti, zdelenej od otcov a dedov.

A darčeky, ktoré "Ježiško" prináša detom?

Tam v betlehemskej maštali, chudobní pastieri aj bohatí ľudia prinášali svoje dary malému Ježiškovi. Teda vianočné dary pod stromčekom majú svoj pôvod v betlehemských daroch Novonarodeniatku.

Jablko

na štedrovečernom stole boli už v XVI. storočí neodmysliteľné u všetkých slovanských národov. Rozkrajovanie jablka sa tradovalo, aby sa vraj zistilo, či sa dotyčný dožije budúcich Vianoc. Jablko rozkrojili rezom kolmým na stopku. Ak sa v rozkrájanej polovičke objavili jadierka

v podobe hviezdy, malo to byť predpovedou, že dotyčný bude po celý rok zdravý. Ak sa jadierka, po rozkrojení jablka, objavili v podobe križa, znamenalo to choroby.

Orechy

Podľa dávnej tradície tiež predpovedali na Štedrý večer budúcnosť. Hlava rodiny sa snažila stredným prstom rozdrúzgať orech. Ak sa jej to podarilo, znamenalo to, že celý rok bude v dome panovať svornosť a poriadok. Ak sa v škrupine objavilo zdravé jadro, to vraj znamenalo zdravie, skazené jadro chorobu. Na nejednom mieste orech spolu s kúskom jablka vhodili do studne, aby bolo stále dobrej vody. No aj samotná orechová škrupina hrala svoju úlohu.

V niektorých krajoch diečatá z každého štedrovečerného jedla dávali štipku do orechovej škrupinky, ktorú potom previazali stužkou a dali si pod vankúš, aby sa im prisnilo o mládencovi, ktorý je im súdený. Členovia rodiny často tiež dávali horiace sviečky do orechových škrupín, ktoré ako lodky plávali na vode v lavóri. Ak sa niektorá "lodka" prevrátila a sviečka zhásla, znamenalo to vraj smrtelné nebezpečenstvo pre "majiteľa lodky" v budúcom roku.

M.C.

Zas zavítali Vianoce

Vianoce, čas pokoja ľuďom dobrej vôle, čas rozjímania.

Čas, aby sme sa zamysleli, ako sme prežili rok, aby sme si spomenuli na našich bližných, aby sme boli lepší, aby pokoj a mier vládol v našich príbytkoch, na pracoviskách, na ulici, či v obchodoch. Aby pokoj, ktorý vo vianočný deň vládne v duši sa nekončil začiatím všedného dňa, ale aby pretrvával navždy.

M.C.

Najcennejší darček

Pod rozsvieteným vianočným stromčekom si každý nájde svoj darček. Niekomu sa splní skromnejšie, inému náročné želanie. Skúsme však darovať v tej svätoj chvíli darček najcennejší. Vianoce sú šťastné a veselé vtedy, keď všetci blízki sú spolu - mladí i tí skôr narodení. Nezabudnime v tento deň najmä na svojich najbližších - rodičov. Mnohokrát iba na jedného z nich, ktorý by nemal Štedrý večer prežívať v samote. Privedte starých rodičov medzi svoje vnúčatá, i keď budú tvrdiť, že najlepšie je doma.

Sú to sviatky, ktoré prinášajú radosť, šťastie a pohodu. Je na nás, aby sme ich darovali našim najbližším.

M.C.

Vianočný receptár

Bližiace sa Vianoce prinášajú väčšine z nás rad príjemných starostí. Vianočné pečenie a varenie patrí tiež medzi ne. Prajeme vám, aby ste sa v tomto roku mali čím pochváliť pri svätoj tabuli. Počas sviatkov nastanú chvíle, kedy budete chcieť svojím blízkym, alebo hostom ponúknut majstrovské dielo. Niekoľko si pochutti na sladkom prekvapení, iní ocenia slávnostný obed. My vám chceme uľahčiť volbu receptov pre vašu inšpiráciu.

Vianočka á la Mora

Suroviny: 2 dcl mlieka, 120 g cukru, 40 g droždia, 750 g polohrubej múky, 180 g masla, 3 žltka, 100 g hrozienok, 100 g mandľí, 50 g kandizovaného ovocia, 5 g prášku do pečiva,

citrónová kôra, 1 vajce na potrebu vianočky.

Postup: Droždie rozdrobíme do časti vlažného mlieka s trochou cukru a múky. Túto zmes necháme vykysnúť. Múku preosejeme s práškom a solou do misy. Maslo vymiešame s 3 žltkami a cukrom do peny, pridáme kvások, citrónovú kôru a po častiach múku a zbytok mlieka. Vypracujeme tuhšie, ale vláčne cesto, premiestníme na dosku, premiesime a necháme dve až tri hodiny kysnúť.

Vykysnuté cesto rozvalkáme, pridáme hrozienku, polovicu kandizovaného ovocia a mandle nakrájané na plátky. Cesto necháme opäť kysnúť a potom rozdelíme na deväť dielov. Z nich upletieme jednotlivé vrkoče vianočky.

Upletene vrkoče zložíme do tvaru via-nočky. Vianočku potrieme rozšľahaným vajcom a posypeme mandľami.

Na plechu vyloženom mastným papierom ju v predhriatej rúre pomaly pečieme asi 45 minút.

Kačacie prsia v medovej omáčke

Suroviny: 6 kačacích prs po 250 g, 4 lyžice medu, 100 g cibule šarlotky, 5 cl bieleho vína, zväzok tymiánu, sol, mleté korenie.

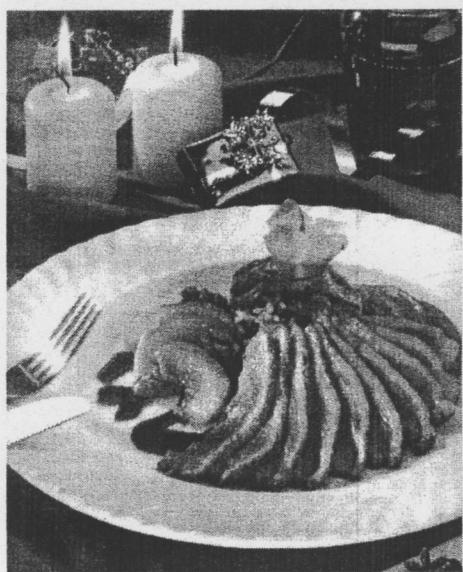
Postup: Kačacie prsia ochutíme soľou, korením a lístkami tymiánu. Opekáme ich 6 - 8 minút, najskôr stranu s kožou. Opečené mäso vyberieme a tuk zlejeme.

V hrnci potom necháme skaramelizovať med a na drobno pokrájanú cibuľu, zalejeme bielym vínom a 20 cl vody. Necháme 5 min. odparovať.

Potom všetko rozmixujeme, dochutíme a držíme v teple. Kačacie prsia nakrájame na tenké plátky a podávame s omáčkou na nahriatých tanieroch.

Vynikajúcim doplnkom tejto sladko-kyslej pochúťky sú dusené jablká na masle.

M.Z.

Resumé futbalovej jesene

Futbalová jeseň už dávnejšie napísala svoj epilóg. Nastal čas bilancovania a nejeden z priaznivcov "koženej" si v duchu položil otázku: "Akáže si bola futbalová jeseň?" Ani účinkovanie hornosúčanských futbalových výberov neobišla reorganizácia futbalových súťaží, v rámci nového územnosprávneho členenie Slovenska. S napäťom sa očakávali najmä futbalové konfrontácie s neznámymi mužstvami novovzniknutých okresov stredného Považia.

A-mužstvo pod trénerskou taktovkou J. Mišáka odštartovalo úvod sezóny za kríknuto. Rozpaky nad výkonom mužstva ešte viac umocnila futbalová blamáž v zápasе s Podolím, ktorý mal neprijemnú dohru za okrúhlym stolom STK.

Uloženie disciplinárnych trestov hlavným protagonistom incidentu i samotnému futbalovému klubu (FK) a úplne pochopiteľný odchod trénera nijako nepridali na hernej sebadôvere psychicky zdecimovaného kolektívu. "Zlé jazyky" avizovali kritický stav, avšak ten odvrátil svojím príchodom k mužstvu F. Sádecký, ktorý bol poverený jeho dočasného vedenia a ktorému sa podarilo prinavrátiť svojim zverencom stratenú sebadôveru, hernú disciplínu a pohodu.

Všetky tieto aspekty sa začali odzrkadľovať na výkonnosti a dosiahnutých výsledkoch. Konečným rezultátom je 5. miesto v tabuľke 5. ligy so ziskom 26 bodov a aktívny skóre 25:19, v tesnom

závese za špicou priebežného hodnotenia. Nebyť niekolkých zakolísaní v domácom prostredí, mohol byť pohľad na tabuľku 5. ligy oveľa radostnejší.

Vo veľmi dobrom svetle sa prezentovalo svojou hrou mužstvo dorastu. Nováčik súťaže, vedený trénerským tandemom Dohnan - Oriešek, až nečakane výrazne miešal karty v priebežnom poradí 5. ligy. Tréneri vytvorili kompaktný celok, opierajúci sa o hru niekolkých výrazných individualít, ktorý má pred sebou veľkú perspektívnu. Konečné 4. miesto so ziskom 23 bodov a aktívny skóre 39:24 je povzbudzujúce.

Nemožno nespomenúť výsledky mužstva žiakov, ktoré pod vedením V. Zemanoviča, ako účastník okresnej súťaže obsadilo po jeseni 6. miesto so ziskom 10 bodov a pasívnym skóre 15:18.

Futbalová jeseň je už minulosťou. Vynára sa tu však otázka: "Ako ďalej?" Všetci si uvedomujeme neutešenú situáciu, v akej sa hornosúčansky futbal už dlhé roky nachádza. Futbal je prakticky odsúdený na nemilosť osudu a pri živote ho drží iba hŕstka obetavých nadšencov. Apelujem preto touto cestou na všetkých, ktorí futbalu rozumejú a nie je im lahostajná jeho budúcnosť, aby mu podali pomocnú ruku.

V hre je totiž vela. Dôstojná reprezentácia obce a jej priame zviditeľnenie v rámci celého trenčianskeho regiónu.

NAŠA MLÁDEŽ

Úspešní športovci

V školskom roku 1997/98 sa naši žiaci zúčastnili piatich športových podujatí.

V septembri sa zúčastnili 3. ročníka Memoriálu Romana Zelenaya, kde sa Ján Bartek, žiak 4. ročníka, umiestnil na 2. mieste a Katarína Blahová na 3. mieste vo svojich kategóriach. Postúpili do krajského kola v Trenčianskych Tepliciach.

Dňa 1. októbra 1997 sa konal lesný beh na Brezine, kde družstvo našich žiačok sa z 15-tich zúčastnených družstiev umiestnilo na 3. mieste. V kategórii žiačkov štartovalo 25 družstiev, naši žiaci sa opäť umiestnili na 3. mieste.

Dňa 25. októbra 1997 sa konal 25. ročník Memoriálu Ing. Lubomíra Košeckého v lesnom behu v Trenčianskych Tepliciach. Tu naši žiaci získali najviac úspechov.

Mladší žiaci:

2. miesto - Ján Bartek,
3. miesto - Peter Panák

Starší žiaci:

2. miesto - Mário Guga (6.B)

Mladšie žiačky:

1. miesto - Lucia Gugová (4.roč.),
2. miesto - Zuzana Žáčková (4.roč.)

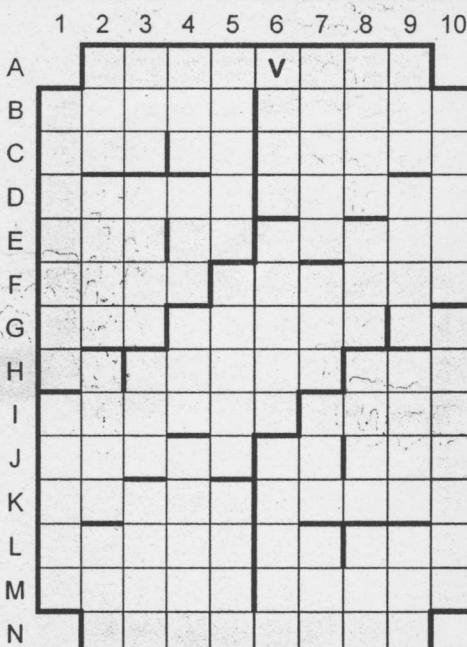
Staršie žiačky:

1. miesto - Katarína Klinková (7.B)
2. miesto - Katarína Maršálková (7.A)

Dňa 8. novembra sa konal cezpolný beh v Luborči, kde v silnej konkurencii (44 žiačov v kategórii) obsadil Mário Guga veľmi pekné 3. miesto.

Za úspešnú reprezentáciu školy a obce všetkým úprimne ďakujeme.

Mgr. T. Oriešková

HLÁSKOVÁ KRÍŽOVKA

Bol verným fanúšikom.
(Dokončenie v tajničke).

VODOROVNE: A. 5. ČASŤ TAJNIČKY;

B. Peši turista nocujúci v prírode - požívala potravu (expr.); C. Nápev (kniž.) - predložka - darca (kniž.); D. Obyvateľ Bavorska - švédska hmotnostná jednotka; E. Meno speváka Jürgensa - popevok - písaná (čes.); F. Ludmila (dom.) - 2. ČASŤ TAJNIČKY; G. Kryha (čes.) - základná dĺžková miera - Elektrotechnické závody; H. Označenie lietadiel Sýrie - peňažný ústav - kút (hovor.); I. Prudké bolesti brucha - povraz so slučkou; J. Čiernomorský prístav - ad acta - svet (rus.); K. Malý vodný tok - rod cudzokrajných stromov; L. Dúfalo - med - ŠPZ Košice-vidieka; M. Bokom - miesto na konci; N. 3. ČASŤ TAJNIČKY;

ZVISLE: 1. UKONČENIE TAJNIČKY - vykastrovaný kohút; 2. Predložka - druh tvrdnej stupnice - bývalý japonský gymnasta - familiárny (skr.); 3. Veslo (angl.) - prírodná

kvalapina - ŠPZ Bratislavu - posvätný zákaz; 4. ŠPZ Liptov. Mikuláša - Olympia (dom.) - máj (nem.) - odlož; 5. Podpera - samica psa (zdrob.) - druh paliva; 6. ZAČIATOK TAJNIČKY - pätká (čes.) - značka mrazených pochúťok; 7. Želez (angl.) - tlačová agentúra USA - predmestie Viedne - ultrakrátké vlny; 8. Pokrytectvo (angl.) - adresa (skr.) - rampa (angl.) - citoslovce krákania; 9. Elemír (dom.) - zvuk - súvisiaca s osou - cudzie mužské meno; 10. Vymedzená časť územia - 4. ČASŤ TAJNIČKY;

POMÓCKY: donor, yntze, YK, Anapa, Kono, oar, Mai, Ascot, irons, NEA, cant, ramp

Autor: Ringo

Vylúštenie z 3/97 :

Matematické rébusy pre mladších:

1. Postupujeme v smere šípok: O, 2, 6, 10, 18, 9
2. Postupujeme v smere šípok a začiname upravo hore: 8, 1, 2, 6, 16
3. Horný riadok: 2 a 6 ; spodný riadok: 4 a 4; stred: 3